

**Aanpassing van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering tot invoering van een procedure voor deelgeschillen ter bevordering van de buitengerechtelijke afhandeling van letsel- en overlijdensschade
(Wet deelgeschilprocedure voor letsel- en overlijdensschade)**

MEMORIE VAN TOELICHTING

ALGEMEEN

1. Inleiding

In de maatschappij en de politiek leeft breed de wens om tot vereenvoudiging en versnelling van de buitengerechtelijke afhandeling van letsel- en overlijdensschade (personenschade) te komen. Daartoe zijn in de afgelopen jaren vele initiatieven ontplooid waarbij vrijwel alle bij het schaderegelingstraject betrokken beroepsgroepen en organisaties (rechtshulpverleners, verzekeraars, slachtofferhulporganisaties, medisch deskundigen, mediators, de rechterlijke macht, de wetenschap) waren betrokken. Het rapport van Stichting De Ombudsman in 2003 "Letselschaderegeling; onderhandelen met het mes op tafel of een zoektocht naar de redelijkheid" vormde daartoe nog een extra stimulans. Zo zijn de gedragsregels voor verzekeraars bij de behandeling van personenschade (Bedrijfsregeling 15) aangescherpt en is een Gedragscode Verzekeraars geïntroduceerd. Daarnaast is een gedragscode voor de procedurele normering van de buitengerechtelijke afwikkeling van personenschadeclaims (Gedragscode Behandeling Letselschade) ontwikkeld. De wijze van totstandkoming en de inhoud van medische deskundigenrapportages is verbeterd en er is een vergoedingsregeling voor medische haalbaarheidsonderzoeken gekomen. Binnen de letselschade advocatuur wordt eveneens nagedacht over mogelijkheden ter verbetering van de afhandeling van letselschade. Ook is er een specifieke vereniging voor letselschademediators opgericht en vindt binnen de rechterlijke macht meer kennisuitwisseling plaats over de afhandeling van letselschade.

Ondanks deze maatregelen kan de afhandeling van zaken waarin een persoon aansprakelijk wordt gehouden voor schade door dood of letsel, lang duren. Enerzijds vloeit dit voort uit de aard van de schade die met zich meebrengt dat de omvang vaak pas definitief kan worden vastgesteld als het letsel is genezen danwel is geconsolideerd. De vertraging als gevolg hiervan is een gegeven. Anderzijds wordt de lange duur van het schaderegelingstraject ook vaak veroorzaakt doordat verschil van mening ontstaat over één van de vele vragen die beantwoord moeten worden. Naast het vaststellen van aansprakelijkheid, dient ook de omvang van de schadevergoeding te worden bepaald. Dat vergt onder meer antwoord op de vraag of het letsel danwel het overlijden uit het ongeval is voortgevloeid alsmede of en in welke mate de benadeelde eigen schuld had. Door de grote hoeveelheid en diversiteit aan rechtsvragen, de grote belangentegenstellingen en de vaak kwetsbare positie van de benadeelde alsmede de veelal bestaande noodzaak tot inschakeling van deskundigen van verschillende disciplines zoals artsen en arbeidsdeskundigen kunnen partijen in de buitengerechtelijke onderhandelingen over de afhandeling van personenschade eenvoudig verdeeld raken. Deze materiële en procedurele geschillen kunnen tot onnodig lange verdeeldheid en een toename van de complexiteit leiden, waardoor de verhoudingen verslechteren en de duur van de afhandeling toeneemt.

Een eenvoudige en snelle toegang tot de rechter ter oplossing van deze deelgeschillen in de buitengerechterlijke onderhandelingsfase, kan de buitengerechterlijke afhandeling van letsel- en overlijdensschade bevorderen. Deze rechterlijke uitspraak zou partijen weer in staat moeten stellen de zaak zelf definitief buitengerechterlijk af te handelen. Dit wetsvoorstel voorziet daartoe in een deelgeschilprocedure.

2. Inhoud en doel deelgeschilprocedure

Dit wetsvoorstel biedt de persoon die schade door dood of letsel lijdt danwel de persoon die daarvoor aansprakelijk wordt gehouden de mogelijkheid in de buitengerechterlijke onderhandelingsfase de rechter te vragen te beslissen over een deelgeschil. Onder een deelgeschil wordt een geschil verstaan dat betrekking heeft op een deel van hetgeen terzake tussen partijen rechtens geldt en waarvan de beëindiging kan bijdragen aan de totstandkoming van een vaststellingsovereenkomst over de vordering als bedoeld in artikel 1019k, tweede lid, onder a Rv (artikel 1019j Rv).

Deelgeschillen zijn veelal te partieel van aard in verhouding tot de vordering ten principale om reeds een bodemprocedure in eerste aanleg aan te spannen. Fixatie op een of meer deelgeschillen kan er echter toe leiden dat partijen de kern van de zaak uit het oog verliezen waardoor de verhoudingen verhard en de duur van de afhandeling toeneemt. Het buitengerechterlijke traject is belangrijk en behoeft versterking omdat de afhandelingsduur van personenschadezaken lang kan duren door de grote hoeveelheid en diversiteit aan rechtsvragen, de grote belangentegenstellingen en de vaak kwetsbare positie van de benadeelde alsmede de veelal bestaande noodzaak tot inschakeling van deskundigen van verschillende disciplines.

De deelgeschilprocedure beoogt partijen door het verkrijgen van een rechterlijke uitspraak over een deelgeschil zelf weer in staat te stellen, terug te keren naar de buitengerechterlijke onderhandelingen om het schaderegelingstraject definitief af te kunnen ronden. Indien zij daar niet in slagen, kunnen zij alsnog de gehele zaak aan de rechter voorleggen in een bodemprocedure in eerste aanleg. Afhankelijk van de inhoud van de eventuele deelgeschilbeslissing, kan de betreffende uitspraak al dan niet in de procedure ten principale weer aan de orde komen (artikel 1019o Rv).

Hoewel momenteel slechts een heel klein percentage van de letsel- en overlijdensschadezaken aan de rechter wordt voorgelegd, is met de afhandeling daarvan relatief veel tijd gemoeid omdat de verhoudingen in de tijd vaak zeer zijn verhard en de complexiteit is toegenomen. De deelgeschilprocedure voorziet in de mogelijkheid om eerder een rechterlijke uitspraak te verkrijgen. Naar verwachting kan daardoor de bestaande capaciteit die binnen de rechterlijke macht aan de afhandeling van letsel- en overlijdensschade wordt besteed beter worden ingezet. Dit wetsvoorstel beoogt dan ook geen uitbreiding van de bestaande capaciteit binnen de rechterlijke macht maar juist een betere inzet daarvan. Bovendien kan de deelgeschilprocedure tot meer rechtsontwikkeling leiden waarvan in toekomstige zaken (buiten)gerechterlijk kan worden geprofiteerd. Uiteindelijk kan dit er toe leiden dat minder bodemprocedures in eerste aanleg worden aangespannen. Indien een dergelijke procedure toch nodig is, zal deze sneller kunnen verlopen omdat de rechter reeds eerder over een deelgeschil in deze zaak heeft beslist en de complexiteit van het geschil daardoor zal zijn afgenomen.

3. Verhouding tot bestaande (buiten)gerechtelijke vormen van geschilbeslechting

De deelgeschilprocedure is opgenomen in een nieuwe, aan het Derde Boek van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (verder Rv) toe te voegen titel 16 "Van rechtspleging in deelgeschillen betreffende letsel- en overlijdensschade". Het is een zelfstandige en bijzondere procedure ter bevordering van de afhandeling van letsel- en overlijdensschade in de buitengerechtelijke fase. Deze procedure vormt met haar eigen karakter een aanvulling op de bestaande (alternatieve) geschilbeslechtingsinstrumenten zoals arbitrage (1020 Rv), bindend advies (7:900 BW), het voorlopig getuigenverhoor (186, eerste lid, Rv), het voorlopig deskundigenbericht of voorlopige descente (202, eerste lid, Rv), een procedure bij de kantonrechter ingevolge artikel 96 Rv, een kort geding (254 Rv) en mediation. De deelgeschilprocedure is bedoeld om tijdens de buitengerechtelijke onderhandelingsfase, derhalve voordat de zaak ten principale in een bodemprocedure aanhangig is, een rechterlijk oordeel over een deelgeschil te krijgen. Deze uitspraak zou partijen weer in staat moeten stellen het schaderegelingstraject zelf buitengerechtelijk af te ronden waardoor een bodemprocedure kan worden voorkomen.

Het toepassingsgebied van de deelgeschilprocedure is niet beperkt tot specifieke verrichtingen zoals bij het voorlopig getuigenverhoor, het voorlopig deskundigenbericht en de voorlopige descente. De ervaringen met deze voorlopige bewijsverrichtingen zijn positief waarbij echter de beperking van de rechterlijke bemoeienis tot de specifieke bewijsverrichtingen als een nadeel wordt ervaren. Deze positieve ervaringen vormden mede de aanleiding voor een ruim toepassingsgebied voor de deelgeschilprocedure. Deze procedure is mogelijk indien sprake is van een deelgeschil waarvan de beëindiging kan bijdragen aan de totstandkoming van een vaststellingsovereenkomst over de vordering. De eis van spoedeisendheid zoals die geldt voor een kort geding, geldt niet voor de deelgeschilprocedure.

De deelgeschilprocedure wordt ingeleid met een verzoekschrift. Daarmee verschilt deze procedure van die van het kort geding dat met een dagvaarding wordt ingeleid.

Zowel de persoon die schade door dood of letsel lijdt als de persoon die daarvoor aansprakelijk wordt gehouden, is bevoegd onafhankelijk van de ander een deelgeschilprocedure aanhangig te maken. Hierin verschilt de deelgeschilprocedure van die van arbitrage, bindend advies, mediation en een procedure bij de kantonrechter ingevolge artikel 96 Rv waartoe partijen slechts in onderling overleg kunnen overgaan.

De bevoegde rechter in een deelgeschilprocedure is de rechter die vermoedelijk bevoegd zal zijn van de zaak kennis te nemen indien deze ten principale aanhangig wordt gemaakt. In de meeste gevallen zal de sector civiel van de rechtbank bevoegd zijn. Het voordeel hiervan is dat gebruik kan worden gemaakt van de reeds bij de sector civiel aanwezige expertise op het terrein van letsel- en overlijdensschade. Bovendien kan, indien toch een bodemprocedure wordt aangespannen, de bodemrechter daardoor in beginsel dezelfde zijn als de deelgeschilrechter wat de effectiviteit ten goede zal komen. De deelgeschilprocedure verschilt wat betreft de rechtsmacht van een procedure bij de kantonrechter ingevolge artikel 96 Rv waar uitsluitend de kantonrechter bevoegd is. De rechtsmacht in kort geding komt overeen met die van de deelgeschilprocedure.

Afhankelijk van de uitspraak in de deelgeschilprocedure kan deze al dan niet in de bodemprocedure in eerste aanleg weer aan de orde komen danwel kan daartegen tegelijk met het vonnis ten principale hoger beroep worden ingesteld. Hierin verschilt de deelgeschilprocedure van de situatie waarin partijen de zaak samen aan de kantonrechter voorleggen ingevolge artikel 96 Rv. Daarbij dienen zij tevoren ook overeen te komen of een rechtsmiddel zal openstaan. De deelgeschilbeslissing verschilt ook van de uitspraak in kort geding die altijd een voorlopig karakter heeft.

In de deelgeschilprocedure vallen de proceskosten in beginsel onder artikel 96, tweede lid, van het Zesde Boek van het Burgerlijk Wetboek (verder BW). Deze procedure wordt geacht zo te zijn verbonden met voldoening buiten rechte dat de daarvoor gemaakte kosten mede als vermogensschade voor vergoeding in aanmerking komen. Het gevolg daarvan is dat deze kosten, mits in redelijkheid gemaakt, voor volledige vergoeding in aanmerking komen wat een stimulans vormt voor partijen om de zaak zelf verder buitengerechtelijk af te handelen. Indien partijen daar echter niet in slagen en een behandeling in een bodemprocedure in eerste aanleg nodig is, kunnen de kosten van kleur verschieten en onder artikel 241 Rv komen te vallen. De deelgeschilprocedure verschilt hiermee van het kort geding, een procedure bij de kantonrechter ingevolge artikel 96 Rv en de voorlopige bewijsverrichtingen waarop vanaf het begin de algemene regeling van proceskosten van artikel 241 Rv van toepassing is. Door de eigen aard van de algemene regeling van proceskosten is een volledige vergoeding van de proceskosten daarbij niet aan de orde.

De deelgeschilprocedure betreft een rechterlijke procedure die leidt tot een rechterlijke uitspraak. Daarmee verschilt de deelgeschilprocedure wat betreft de methode van geschiloplossing en de uitkomst van die van de alternatieve geschilbeslechtsmechanismen waar de eigen verantwoordelijkheid van partijen groter is en meer ruimte bestaat voor creativiteit.

4. Administratieve lasten voor het bedrijfsleven

Dit wetsvoorstel voert een nieuwe procedure in ter bevordering van de buitengerechtelijke afhandeling van letsel- en overlijdensschade. Deze deelgeschilprocedure heeft gevolgen voor de bij de afhandeling van letsel- en overlijdensschade betrokken partijen en beroepsgroepen zoals rechtshulpverleners, verzekeraars en slachtofferhulporganisaties. Partijen bij de afhandeling van personenschade krijgen een extra instrument ter doorbreking van een impasse in de buitengerechtelijke onderhandelingen. De toegang tot de rechter wordt door dit wetsvoorstel verbeterd.

Naar huidig recht kan bij de afweging door de persoon die schade door dood of letsel lijdt om al dan niet een procedure aanhangig te maken een rol spelen dat de kosten van de procedure (deels) voor eigen rekening komen. De kosten van buitengerechtelijke onderhandelingen die worden gemaakt met het oog op een vaststellingsovereenkomst worden daarentegen ook nu al op grond van artikel 6:96, tweede lid, BW in de regel door de wederpartij van de benadeelde vergoed. Dit wetsvoorstel vermindert het risico tot veroordeling in de proceskosten en sluit aan bij de buitengerechtelijke praktijk doordat de kosten van de deelgeschilprocedure ingevolge artikel 1019p, tweede lid, Rv, in beginsel onder artikel 6:96, tweede lid, BW vallen. Dit past bij de aard van de deelgeschilprocedure, die een voorziening biedt in de buitengerechtelijke onderhandelingsfase. De gemaakte kosten komen mede als vermogensschade voor vergoeding in aanmerking waardoor zij in beginsel volledig worden

vergoed. Dat is slechts anders indien partijen er niet in slagen de buitengerechtelijke onderhandelingen met succes af te ronden en een bodemprocedure in eerste aanleg nodig is waardoor de kosten alsnog onder de reeds bestaande algemene proceskostenregeling van artikel 241 Rv komen te vallen.

De invoering van de deelgeschilprocedure kan er derhalve toe leiden dat één van partijen de proceskosten van de afgewikkelde deelgeschilprocedure alsnog in de vorm van proceskosten aan de wederpartij verschuldigd wordt. Deze kosten zullen doorgaans bestaan uit griffiegeld en de advocaatkosten van de wederpartij. Als de verzekeraar in de kosten van de benadeelde wordt veroordeeld, komen de kosten dus in de plaats van de eerder ingevolge artikel 1019p, eerste lid, Rv begrote kosten. Langs deze weg worden partijen gesteund in hun streven de vordering in eigen hand naar een vaststellingsovereenkomst te leiden in plaats van een bodemprocedure te beginnen. Daar staat tegenover dat beide partijen met de deelgeschilprocedure een instrument in handen krijgen om een onwillige wederpartij te dwingen om mee te werken aan de schadeafwikkeling. Door de mogelijkheid om eerder een rechterlijke beslissing over een deelgeschil te krijgen, kan tijdswinst worden geboekt en een mogelijke bodemprocedure worden voorkomen waardoor juist kosten worden bespaard. Naar verwachting zullen de administratieve lasten voor de wederpartij van de benadeelde of zijn verzekeraar dan ook gelijk blijven danwel verminderen. Bovendien wordt, indien na de deelgeschilprocedure alsnog een bodemprocedure in eerste aanleg nodig is, op het verschuldigde vast recht het in de zaak waarop het geding betrekking heeft reeds betaalde recht in mindering gebracht ingevolge artikel 2, zesde lid, van de Wet tarieven in burgerlijke zaken.

5. Adviezen

In het kader van de totstandkoming van het wetsvoorstel zijn in de gebruikelijke adviesronde adviezen verkregen van verschillende belangenorganisaties, waarvan de inhoud hierna kort zal worden weergegeven.

Dit wetsvoorstel is in lijn met het eindrapport van de Commissie fundamentele herbezinning Nederlands burgerlijk procesrecht in de zin dat het buitengerechtelijke traject stroomlijning verdient. De Commissie gaat in haar eindrapport echter uit van vrijwilligheid in haar voorstel om een preprocesuele comparitie mogelijk te maken voor die gevallen waarin een procedure onafwendbaar lijkt. Dit wetsvoorstel gaat er juist van uit dat elke partij afzonderlijk tot een deelgeschil kan besluiten in de fase waarin de bodemprocedure juist nog kan worden afgewend. Het dwingen van de wederpartij tot een deelgeschilprocedure is in letsel- en overlijdensschadezaken gerechtvaardigd omdat de rechter mede is toegerust om de verhoudingen tussen procespartijen waar nodig zodanig bij te sturen dat partijen met succes terug kunnen naar de buitengerechtelijke onderhandelingen.

PM adviezen:

RvdR, NVVR, NOvA, Actal, Advocaten voor Slachtoffers van Personenschade (ASP), De Letselschade advocaten (LSA), De Werkgroep Artsen Advocaten (WAA), Het Verbond van Verzekeraars, de ANWB, Slachtofferhulp Nederland, Whiplash Stichting Nederland, Adviescommissie Burgerlijk procesrecht.

ARTIKELEN

ARTIKEL I

Artikel 1019j

Het toepassingsgebied waarvoor een deelgeschilprocedure is toegelaten, is beperkt tot letsel- en overlijdensschade. Deze schade kan bijvoorbeeld zijn ontstaan door een verkeers- of arbeidsongeval danwel door een medische fout of door geweld. De beperking tot letsel- en overlijdensschade vloeit voort uit de wens om de buitengerechtelijke afhandeling hiervan te bevorderen door het vaak complexe en lange afhandelingstraject te vereenvoudigen en te versnellen. Vertraging in de afhandeling kan eenvoudig ontstaan door de grote hoeveelheid en diversiteit aan rechtsvragen die beantwoording behoeven, de grote belangentegenstellingen en de vaak kwetsbare positie van de benadeelde alsmede de veelal bestaande noodzaak tot inschakeling van deskundigen van verschillende disciplines. Naar verwachting kan een rechterlijke uitspraak over een deelgeschil tot vereenvoudiging en versnelling leiden. Beperking van het toepassingsgebied biedt bovendien de mogelijkheid om op een relatief overzichtelijk terrein ervaring met dit instrument op te doen. Na evaluatie kan worden bezien of uitbreiding van het toepassingsgebied zinvol is.

Een verzoekschrift tot beslissing over een deelgeschil kan zowel door de persoon die schade door dood of letsel schade lijdt, als door de persoon die voor deze schade aansprakelijk wordt gehouden, ieder onafhankelijk van de wederpartij, worden ingediend. Een gemeenschappelijk verzoek is uiteraard ook mogelijk. Onder het begrip "persoon" kan zowel een natuurlijke- als een rechtspersoon vallen. Indien de benadeelde een directe actie toekomt ingevolge bijvoorbeeld artikel 954 van Boek 7 BW of artikel 6, eerste lid, Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen, kan hij dan ook rechtstreeks een vordering tegen de betreffende aansprakelijkheidsverzekeraar instellen. Ingevolge artikel 7:954, zesde lid, BW dient de benadeelde er daarbij wel voor te zorgen dat ook de verzekerde tijdig in het geding wordt geroepen. Voor het oproepen van de verzekerde in andere gevallen waarin een directe actie is toegestaan, verwijst ik naar de artikelen 272 en 279, eerste lid, Rv. In dergelijke gevallen komt ook de betreffende aansprakelijkheidsverzekeraar het recht toe een deelgeschilprocedure aanhangig te maken. De formulering van artikel 1919j Rv sluit uit dat onder een persoon die schade door dood of letsel lijdt regresnemers vallen zoals de regresnemende werkgever of de regresnemende verzekeraar.

Het verzoekschrift kan tijdens de buitengerechtelijke onderhandelingen, derhalve voordat de zaak ten principale aanhangig is, worden ingediend. Het doel van de deelgeschilprocedure is immers om partijen zelf weer in staat te stellen de afwikkeling van de schade buitengerechtelijk af te ronden.

Het verzoekschrift dient een verzoek tot beslissing over een deelgeschil te betreffen. Onder een deelgeschil wordt een geschil verstaan dat betrekking heeft op een deel van hetgeen terzake tussen partijen rechtens geldt in verband met de vordering zoals die zou luiden indien de zaak ten principale aanhangig zou zijn gemaakt, dat wil zeggen een deel van de vordering als bedoeld in artikel 1019k, tweede lid, onder a Rv. De beëindiging van het deelgeschil dient bovendien bij te kunnen dragen aan de totstandkoming van een vaststellingsovereenkomst over de vordering.

De deelgeschilrechter zal het verzoek ingevolge artikel 1019m Rv afwijzen indien oplossing van de verzochte beslissing naar zijn oordeel onvoldoende bijdraagt aan de totstandkoming van een

vaststellingsovereenkomst. In dat geval kunnen partijen ervoor kiezen zonder rechterlijke interventie zelf door te onderhandelen, naar een alternatieve vorm van conflictbemiddeling met hulp van een derde uit te wijken of een bodemprocedure aanhangig te maken waarin zij de gehele zaak ter beoordeling aan de rechter voorleggen.

Ter illustratie van deelgeschillen die zich tussen partijen voor kunnen doen, volgt hierna een aantal niet-limitatieve voorbeelden waaruit blijkt dat deelgeschillen zowel procedurele als materiële geschillen kunnen betreffen en in zwaarte en omvang kunnen verschillen. Een deelgeschil kan de vraag betreffen of voorwaarden mogen worden gesteld aan de toekenning van een voorschot door de verzekeraar, bijvoorbeeld of de verzekeraar mag eisen dat de benadeelde meewerkt aan een onderzoek door een door de verzekeraar gewenste deskundige alvorens tot uitkering van het voorschot over te gaan. Een deelgeschil kan eveneens de vraag betreffen of de verzekeraar mag weigeren de advocaatkosten van de benadeelde tussentijds te betalen. Een deelgeschil kan ook gaan over de vraag of naast de reeds door partijen in onderling overleg geraadpleegde deskundigen nog andere deskundigen door hen geraadpleegd dienen te worden. Mogelijk is ook dat verschil van mening bestaat over de vraag of er na de geraadpleegde medisch specialist door partijen nog een verzekeringsarts dient te worden ingeschakeld om een beperkingenformulier in te vullen of dat de medisch adviseurs van partijen dat zelf mogen doen aan de hand van het rapport van de specialist. Betwist kan ook zijn of de benadeelde een (blanco) volmacht dient af te geven voor het opvragen van door de verzekeraar of de door partijen ingeschakelde deskundige nodig geachte medische informatie danwel of alleen de medisch adviseurs kennis daarvan mogen nemen of ook de verzekeraar zelf. Deelgeschillen kunnen ook betrekking hebben op de (wijze van) vaststelling tot welke leeftijd iemand zou hebben gewerkt of hoeveel uren huishoudelijke hulp zijn vereist. Verschil van mening kan ook bestaan over welke rekenrente zou moeten worden gehanteerd en wat de ingangsdatum van de wettelijke rente zou moeten zijn. Een deelgeschil kan ook de vraag betreffen of de benadeelde eigen schuld heeft.

Zoals in § 3 van het algemeen deel van de toelichting al is aangegeven, is de deelgeschilprocedure een zelfstandige en bijzondere procedure ter bevordering van de afhandeling van letsel- en overlijdensschade in de buitengerechtelijke fase. Zij vormt een aanvulling op de bestaande (alternatieve) geschilbeslechtinginstrumenten. Indien arbitrage, bindend advies, een voorlopig getuigenverhoor, een voorlopig deskundigenbericht of een voorlopige descente gewenst is danwel een procedure bij de kantonrechter ingevolge artikel 96 Rv, een kort geding of mediation, kan van de specifiek daarvoor bedoelde procedures gebruik worden gemaakt.

Artikel 1019k

Artikel 1019k, eerste lid, Rv regelt de absolute en de relatieve bevoegdheid. Het verzoekschrift dient te worden ingediend bij de rechter tot wiens absolute en relatieve bevoegdheid de zaak behoort indien deze in een bodemprocedure in eerste aanleg aanhangig zou worden gemaakt. De rechter beoordeelt summierlijk of hij absoluut bevoegd is en of de zaak door de kantonrechter moet worden behandeld en beslist. De aard van de deelgeschilprocedure is niet verenigbaar met uitvoerige debatten over de absolute bevoegdheid van de rechter. Indien de betreffende rechter zich niet sectoraal bevoegd acht, leidt hij de zaak ingevolge artikel 71 Rv door naar de wel bevoegde sector. Indien de rechtbank absoluut bevoegd is maar het een kantonzaak betreft, dient het deelgeschilverzoek te worden gericht tot de kantonrechter.

De deelgeschilprocedure is een verzoekschriftprocedure waarop de bepalingen van titel 3 van het Eerste Boek Rv van toepassing zijn tenzij anders is bepaald. Daarin zijn onder meer de regels over de oproeping en het verloop van de procedure terug te vinden. Het verzoek kan zowel door de persoon die schade door dood of letsel schade lijdt, als door de persoon die daarvoor aansprakelijk wordt gehouden, ieder onafhankelijk van de wederpartij, worden ingediend bij de griffie van de rechtbank. Een gemeenschappelijk verzoek is uiteraard ook mogelijk. Voor het verzoekschrift gelden geen vormvoorschriften. Indiening kan derhalve door een gewone brief plaatsvinden. Het op zo eenvoudig mogelijke wijze indienen van het verzoekschrift draagt bij aan een snelle procedure tegen zo min mogelijk kosten.

De inhoud van het verzoekschrift dient naast de eisen van artikel 278, eerste lid, Rv aan die van artikel 1019k, tweede lid, Rv te voldoen. Ingevolge artikel 1019k, tweede lid, onderdelen a, b en c Rv dient het verzoekschrift de aard en het vermoedelijk beloop van de vordering, een omschrijving van het deelgeschil en het verzoek alsmede een zakelijk overzicht van de inhoud en het verloop van de onderhandelingen over de vordering te bevatten. Deze eisen beogen de rechter in staat te stellen te beoordelen of het een deelgeschil betreft dat voor behandeling in een deelgeschilprocedure in aanmerking komt. Hiervan is sprake indien het verzoek een geschil betreft over een deel van hetgeen tussen partijen rechtens geldt in verband met de vordering zoals die zou luiden indien de zaak ten principale aanhangig zou zijn gemaakt (artikel 1019k, tweede lid, onder a, Rv) en waarvan de beëindiging bij kan dragen aan de totstandkoming van een vaststellingsovereenkomst over de vordering (artikel 1019j Rv). Indien naar het oordeel van de rechter hiervan geen sprake is, wijst hij het verzoek af ingevolge artikel 1019m Rv.

Het vereiste van artikel 1019k, tweede lid, onderdeel a Rv “de aard en het vermoedelijke beloop van de vordering” doelt op de vordering zoals die zou luiden indien de zaak ten principale aanhangig zou zijn gemaakt. De deelgeschilprocedure kan al worden aangespannen tijdens de buitengerechtelijke onderhandelingen op een moment waarop over de vordering ten principale nog geen duidelijkheid bestaat. Het begrip “vermoedelijk” brengt dit tot uitdrukking. Het stellen van deze eis dwingt partijen desalniettemin hierover na te denken.

Het vereiste van artikel 1019k, tweede lid, onderdeel b Rv “een omschrijving van het deelgeschil en het verzoek” heeft tot doel dat concreet wordt aangegeven om welk deelgeschil het gaat en op welke vordering een beslissing wordt verwacht. De formulering van de in te stellen vordering vergt speciale aandacht in verband met de gevolgen voor de behandeling in een mogelijke procedure ten principale. De ingestelde vordering bepaalt de uitspraak en afhankelijk daarvan kan ingevolge artikel 1019o Rv de deelgeschilbeslissing al dan niet in de procedure ten principale weer aan de orde komen.

Het vereiste van artikel 1019k, tweede lid, onderdeel c Rv “een zakelijk overzicht van de inhoud en het verloop van de onderhandelingen over de vordering” heeft tot doel dat een puntsgewijze lijst met geschillen wordt overgelegd waarover tijdens de buitengerechtelijke onderhandelingen al wel en nog geen overeenstemming is bereikt. Deze lijst kan bestaan uit een eenvoudige opsomming van de betreffende geschillen met een toelichting van de zakelijke inhoud. Een uitgebreide uitwerking is niet vereist en verhoudt zich ook niet tot het uitgangspunt dat de procedure eenvoudig, snel en kostenefficiënt dient te zijn. Het overzicht dient de rechter in staat te stellen zich snel een beeld over de zaak te kunnen vormen. Partijen dienen ingevolge artikel 21 Rv de voor de beslissing van belang zijnde feiten volledig en naar waarheid weer te geven. Indien partijen deze verplichting niet naleven,

kan de rechter daaruit de gevolgtrekking maken die hij geraden acht. De rechter kan ingevolge artikel 22 Rv partijen ook om nadere informatie verzoeken die partijen om gewichtige redenen mogen weigeren. Het is aan de rechter om te beoordelen of de weigering gerechtvaardigd is. Indien het laatste niet het geval is, kan hij daaruit de gevolgtrekking maken die hij geraden acht. De rechter baseert zich ingevolge artikel 24 Rv voorts op hetgeen partijen aan haar verzoekschrift ten grondslag leggen, waarbij hij ingevolge artikel 25 Rv de rechtsgronden ambtshalve moet aanvullen.

Artikel 1019k, tweede lid, onder d, Rv vereist dat de naam en de woonplaats van de wederpartij worden opgegeven. Deze eis maakt dat de wederpartij kan worden opgeroepen en gehoord. Indien gebruik wordt gemaakt van een directe actie bijvoorbeeld als bedoeld in artikel 7:954 BW zal ook de verzekerde ingevolge het zesde lid van dat artikel tijdig in het geding moeten worden geroepen. Indien nodig kan de rechter daartoe ook zelf overgaan ingevolge artikel 279, eerste lid, Rv.

Artikel 1019k, derde lid, Rv bepaalt dat indien in een zaak eerder een deelgeschil over de vordering is gevoerd, daarvan melding moet worden gemaakt. Daarbij dienen de processtukken en de eventuele beschikking meegestuurd te worden met het verzoekschrift. Het is mogelijk dat in een zaak meerdere deelgeschilprocedures worden aangespannen mits dit zich verhoudt tot het doel van de deelgeschilprocedure. Het doel van de deelgeschilprocedure is om de buitengerechtelijke afhandeling van letsel- en overlijdensschade te bevorderen door met een rechterlijke uitspraak over één of meer deelgeschillen de afhandeling van het schaderegelingstraject te vereenvoudigen en te versnellen. Met deze uitspraak zouden partijen zelf weer in staat moeten zijn het schaderegelingstraject buitengerechtelijk af te ronden. Bij het toe- of afwijzen van een verzoek kan de rechter dan ook meewegen dat in dezelfde zaak eerder deelgeschillen zijn voorgelegd. Dit kan meebrengen dat behandeling van een geschilpunt in de vorm van nog een deelgeschil niet meer gerechtvaardigd is omdat de beëindiging daarvan niet bijdraagt aan de totstandkoming van een vaststellingsovereenkomst over de vordering. Hierdoor kan de kans worden beperkt dat onnodig meerdere deelgeschilprocedures worden aangespannen.

Op het verzoek zal ingevolge artikel 279, eerste lid, Rv niet eerder worden beschikt dan nadat een behandeling heeft plaatsgevonden, waartoe de verzoeker, de wederpartij en voor zover nodig de belanghebbenden zullen worden opgeroepen. Voor de oproeping gelden de bepalingen van titel 3, afdeling 3, van het Eerste boek Rv. Van een mondelinge behandeling kan worden afgezien indien partijen daarom verzoeken, indien het verzoek aanstonds toewijsbaar is of indien de rechter onbevoegd is. Het afzien van het recht op een mondelinge behandeling waardoor de afhandeling schriftelijk plaatsvindt, dient uitdrukkelijk te worden gedaan, een stilzwijgend verzoek daartoe volstaat niet.

De deelgeschilprocedure is een verzoekschriftprocedure waarop de bepalingen van titel 3 van het Eerste Boek Rv van toepassing zijn tenzij anders is bepaald. Ingevolge artikel 284, eerste lid Rv, is titel 2, afdeling 9 (Bewijs) van overeenkomstige toepassing voor zover de aard van de zaak zich daartegen niet verzet. De rechter kan ingevolge artikel 284 Rv het inschakelen van deskundigen of getuigen weigeren indien de aard van de zaak danwel de aard van de deelgeschilprocedure die uitgaat van een eenvoudige en snelle afhandeling, zich daartegen verzet.

Artikel 1019l

Dit artikel biedt de rechter de bevoegdheid om, zowel op verzoek als ambtshalve, na afloop van de deelgeschilprocedure een comparitie van partijen te bevelen. De formulering van dit artikel is vrijwel gelijk aan die van artikel 191 Rv. De in artikel 191 Rv abusievelijk weggevalen verwijzing naar artikel 88, derde lid, derde zin Rv, wordt in artikel II van dit wetsvoorstel hersteld. De in artikel 1019I geboden mogelijkheid biedt partijen en de rechter de gelegenheid om te bezien of een schikking kan worden getroffen danwel de verdere afhandeling van de zaak te bespreken. Aan de orde kan komen hoe partijen verder zullen trachten een vaststellingsovereenkomst te bereiken danwel hoe de verdere wijze van behandeling van geschillen over de vordering plaats zal vinden. Daarbij kan bijvoorbeeld de wenselijkheid van het aanspannen van een bodemprocedure in eerste aanleg danwel verwijzing naar mediation aan de orde komen. Afspraken dienaangaande worden ingevolge artikel 191, tweede lid, tweede en derde zin, Rv wanneer een partij dat verlangt, met overeenkomstige toepassing van artikel 87, derde lid, Rv in een proces-verbaal vastgelegd. Een beroep in rechte op deze afspraken kan niet worden gedaan, voor zover zij in strijd komen met een dwingende wetsbepaling, met fundamentele beginselen van behoorlijke rechtspleging of voor zover een beroep daarop in verband met onvoorziene omstandigheden redelijkerwijs niet kan worden gedaan.

Artikel 1019m

Het is aan de rechter om te beoordelen of de verzochte beslissing voldoende bijdraagt aan de totstandkoming van een vaststellingsovereenkomst. Hij beschikt daartoe ingevolge artikel 1019k, tweede en derde lid, Rv over de benodigde gegevens. De beoordeling kan plaatsvinden door de omschrijving van het deelgeschil en het verzoek te vergelijken met de aard en het vermoedelijke beloop van de vordering en met het zakelijke overzicht van de inhoud en het verloop van de onderhandelingen over de vordering. De rechter komt hierbij beoordelingsvrijheid toe blijkens de woorden "naar zijn oordeel".

Indien de rechter oordeelt dat de verzochte beslissing onvoldoende bijdraagt aan de totstandkoming van een vaststellingsovereenkomst, wijst hij het verzoek af. Daarvan kan bijvoorbeeld sprake zijn indien naar zijn oordeel geen deelgeschil is voorgelegd maar in feite de vordering ten principale. Tegen een afwijzende beslissing staat ingevolge artikel 1019n Rv geen voorziening open.

Artikel 1019n

Tegen de beslissing op het verzoek staat geen voorziening open. Het niet openstaan van een rechtsmiddel tegen een deelgeschilbeschikking vormt geen belemmering voor de toegang tot de rechter ingevolge artikel 6, eerste lid, van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM) en artikel 17 Grondwet omdat het partijen vrij staat een procedure ten principale aan te spannen. Dit appelverbod kan slechts worden doorbroken op grond van de in de jurisprudentie ontwikkelde gronden waarvan sprake is indien de rechter de wetsbepaling ten onrechte heeft toegepast of ten onrechte buiten toepassing heeft gelaten danwel bij de behandeling van de zaak essentiële vormen heeft verzuimd.

Artikel 1019o

Afhankelijk van de soort beslissing kan de deelgeschilbeslissing al dan niet in de bodemprocedure in eerste aanleg weer aan de orde komen. Het belang van de in te stellen vordering dient dan ook niet worden onderschat zoals ook reeds onder artikel 1019k, tweede lid, Rv werd opgemerkt.

Aan een beslissing waarbij een deel van de vordering als bedoeld in artikel 1019k, tweede lid, onder a, Rv wordt toe- of afgewezen, is de rechter in de procedure ten principale niet gebonden (artikel 1019o, eerste lid, Rv). Vanwege de directe vermogensrechtelijke gevolgen van deze condemnatoire deelgeschilbeslissing, dient deze beslissing bij de behandeling van de hoofdvordering opnieuw behandeld te kunnen worden. Ter illustratie kan bij een dergelijke deelgeschilbeslissing worden gedacht aan een veroordeling tot betaling van een bepaald bedrag aan advocaatkosten danwel aan een toewijzing van de kosten van een bepaald aantal uren huishoudelijke hulp. Deze deelgeschilbeslissing is te vergelijken met een deelvonnis en een voorlopige voorziening waartegen vanwege hun aard eveneens direct hoger beroep kan worden ingesteld.

Een beslissing, anders dan bedoeld in het eerste lid, die de materiële rechtsverhouding in geschil betreft en waarmee uitdrukkelijk en zonder voorbehoud op één of meer geschilpunten is beslist, bindt de rechter in de procedure ten principale in dezelfde mate als wanneer zij in een tussenvonnis in die procedure zou zijn gegeven (artikel 1019o, tweede lid, Rv). Deze bindende beslissing, afgezien van hoger beroep tegen een eventueel bodemvonnis en de mogelijkheid van doorbreking van het appelverbod, stelt de rechtsverhouding tussen partijen duurzaam vast waardoor partijen daadwerkelijk in staat worden gesteld om hun schaderegelingstraject zelf verder buitengerechtelijk op te lossen. Deze deelgeschilbeslissing is te vergelijken met een bindende eindbeslissing in een bodemprocedure. Ter illustratie kan bij een dergelijke deelgeschilbeslissing worden gedacht aan een beslissing over de rekenmethode ter vaststelling tot welke leeftijd iemand gewerkt zou hebben, aan een beslissing over de rekenrente danwel over de ingangsdatum daarvan of aan een beslissing over het eigen schuldpercentage.

Andere beslissingen dan bedoeld in het eerste en tweede lid alsmede aan de wijze waarop partijen daaraan uitvoering hebben gegeven, kunnen ingevolge artikel 1019o, derde lid, Rv in de procedure ten principale opnieuw aan de orde komen indien de rechter dit geraden acht. Het is derhalve aan de rechter om te bepalen of de betreffende deelgeschilbeslissing weer voor behandeling in de bodemprocedure in aanmerking komt of niet. Onder "andere beslissingen dan bedoeld in het eerste en tweede lid alsmede de wijze waarop partijen daaraan uitvoering hebben gegeven" kunnen deelgeschilbeslissingen vallen die betrekking hebben op het gedrag van partijen en procedurele beslissingen zoals het meewerken aan een onderzoek door een arts danwel beslissingen ter verdere instructie van de onderhandelingen in verband met het deelgeschil. De deelgeschilbeslissing die vergelijkbaar is met een eenvoudige beslissing zoals een administratieve beslissing van ondergeschikte betekenis of een weigering daarvan ter bevordering van behoorlijke rechtspraak en ter verzekering van een geregelde loop der zaken waartegen naar huidig recht evenmin een rechtsmiddel openstaat, behoeft in de bodemprocedure niet opnieuw behandeld te worden. Of de rechter het geraden acht om in andere gevallen tot behandeling van een deelgeschil over te gaan, zal afhangen van de omstandigheden van het geval. Een voorbeeld kan dit verduidelijken. Een verzekeraar verzoekt de rechter in een deelgeschilprocedure vast te stellen dat een benadeelde inzicht moet geven over zijn huisartsgegevens van de afgelopen tien jaar. De benadeelde is slechts bereid inzicht te geven over de afgelopen drie jaar. In de deelgeschilbeslissing stelt de rechter de benadeelde in het gelijk. In de behandeling ten principale brengt de verzekeraar een nieuw buitengerechtelijk rapport in waaruit blijkt dat de benadeelde toch inzicht zou moeten geven over de afgelopen tien jaar. Indien dit buitengerechtelijke rapport nieuwe informatie oplevert waaruit blijkt dat de benadeelde informatie heeft achtergehouden, kan de rechter in de procedure ten principale opnieuw over de kwestie beslissen. Indien dit buitengerechtelijke rapport geen nieuwe informatie heeft opgeleverd, kan de rechter in de

procedure ten principale beslissen dat over de kwestie die in de deelgeschilbeslissing is beslist, niet opnieuw zal worden beslist.

Artikel 1019p

Ingevolge artikel 1019p, eerste lid, Rv begroot de rechter de kosten van partijen bij de behandeling van het deelgeschil in de beschikking. Aan de zijde van de persoon die schade door dood of letsel lijdt, neemt de rechter alle redelijke kosten als bedoeld in artikel 6:96, tweede lid, BW in aanmerking. In beginsel worden deze kosten derhalve volledig begroot mits zij in redelijkheid zijn gemaakt. Daarbij geldt een dubbele redelijkheidstoets: het dient redelijk te zijn dat deze kosten zijn gemaakt en de hoogte van deze kosten dient in verhouding tot de hoofdsom eveneens redelijk te zijn. Aan de zijde van de persoon die aansprakelijk wordt gehouden voor schade door dood of letsel, worden de kosten, conform de voorlopige bewijsverrichtingen, via het liquidatietarief berekend.

Artikel 1019p, tweede lid, Rv bepaalt dat de kosten van de deelgeschilprocedure aan de zijde van de persoon die schade door dood of letsel lijdt, indien deze leidt tot definitieve buitengerechtelijke afdoening, geacht worden dusdanig met het verkrijgen van voldoening buiten rechte te zijn verbonden dat deze kosten onder artikel 6:96, tweede lid, BW vallen. Daardoor komen deze kosten voor volledige vergoeding in aanmerking, mits zij in redelijkheid zijn gemaakt (dubbele redelijkheidstoets). Indien partijen er na de deelgeschilprocedure niet in slagen het schaderegelingstraject buitengerechtelijk af te ronden en een bodemprocedure in eerste aanleg nodig is, verschieten de kosten van kleur. In dat geval worden de kosten aan de zijde van de persoon die schade door dood of letsel lijdt alsnog geacht, in plaats van onder artikel 6:96, tweede lid, BW onder de algemene regeling van proceskosten van artikel 241 Rv te vallen. Door de eigen aard van de algemene proceskostenregeling (237 Rv e.v. en de Wet tarieven in burgerlijke zaken) kan dit leiden tot een niet volledige vergoeding van de proceskosten omdat hierbij wordt uitgegaan van forfaitaire kostenveroordeling, gebaseerd op vaste tarieven.

Artikel 1019p, derde lid, Rv verklaart artikel 289 betreffende de proceskostenveroordeling niet van toepassing vanwege de in dit wetsvoorstel opgenomen specifieke regeling van de kosten.

ARTIKEL II

In artikel 191 Rv is ten onrechte een verwijzing naar artikel 88, derde lid, derde zin Rv achterwege gebleven, hetgeen hierbij wordt hersteld.

ARTIKEL III

Het op 1 januari 2006 in werking getreden nieuwe verzekeringsrecht kent in artikel 7:942 BW een specifieke regeling voor de verjaring van een rechtsvordering tegen de verzekeraar tot het doen van een uitkering. Bij nadere beschouwing houdt deze bepaling niet altijd in voldoende mate rekening met de bijzondere karakteristieken van een aansprakelijkheidsverzekering. Eén van die karakteristieken is dat de beantwoording van de vraag of en tot welk bedrag ingevolge een verzekering tegen aansprakelijkheid een uitkering verschuldigd is, vaak meer tijd vergt dan bij andere verzekeringen. Deze vragen hebben bovendien mede betrekking op een derde die geen partij is bij de verzekering.

Ingevolge artikel 7:942, eerste lid, BW verjaart een rechtsvordering tegen de verzekeraar door verloop van drie jaren na aanvang van de dag, volgende op die waarop de verzekerde met de opeisbaarheid

van de uitkering bekend is geworden. Krachtens het tweede lid wordt de verjaringstermijn gestuit door een schriftelijke mededeling waarbij aanspraak op uitkering wordt gemaakt. Een nieuwe verjaringstermijn begint ingevolge de tweede zin van dit lid eerst te lopen met de aanvang van de dag volgende op die waarop de verzekeraar hetzij de aanspraak erkent, hetzij bij aangetekende brief de aanspraak afwijst. Bij erkenning bedraagt de nieuwe verjaringstermijn ingevolge artikel 3:319, tweede lid, BW weer drie jaren; bij afwijzing ingevolge artikel 7:942, derde lid, BW zes maanden. Deze korte verjaringstermijn van zes maanden kan door bijvoorbeeld een schriftelijke aanmaning in de zin van artikel 3:317 BW weer worden gestuit.

Voorals de korte termijn van zes maanden past niet goed bij aansprakelijkheidsverzekeringen. Niet zelden zal een verzekeraar immers in eerste instantie de aanspraak afwijzen, waarna toch verder onderhandeld wordt en dit vervolgens mogelijk veel tijd in beslag neemt. De termijn van zes maanden is daarom voor aansprakelijkheidsverzekeringen te kort en kan de afwikkeling van de schade onnodig onder druk zetten. Daar komt nog bij dat de verzekerde krachtens de polis de regeling van de schade vrijwel altijd aan de verzekeraar dient over te laten. Dit betekent dat in de praktijk deze onderhandelingen vaak plaatsvinden tussen de verzekeraar en de benadeelde, waarmee de verzekerde op afstand wordt geplaatst. Dit kan er allicht toe leiden dat een verzekerde zich er op enig moment onvoldoende bewust van kan zijn dat hij de verjaring moet stuiten om zijn rechten veilig te stellen. Men denke bijvoorbeeld aan de volgende situatie. Nadat de verzekerde overeenkomstig het tweede lid de verjaring heeft gestuit, wijst de verzekeraar in eerste instantie de aanspraak af en laat dit ook overeenkomstig het tweede lid aan de verzekerde weten. Desalniettemin wordt er tussen de verzekeraar en de benadeelde verder onderhandeld. De nieuwe verjaringstermijn bedraagt ingevolge het derde lid zes maanden. De verzekerde is dan genoodzaakt, teneinde zijn rechten veilig te stellen, om gedurende de verdere onderhandelingen tussen de verzekeraar en de benadeelde telkens iedere zes maanden opnieuw te stuiten. Is de verzekerde zich daar onvoldoende van bewust, dan dupeert hij niet alleen zichzelf, maar ook de benadeelde. Maar ook indien de verzekeraar de aanspraak niet afwijst maar actief met de benadeelde in overleg treedt, zal de verzekerde zich er onvoldoende van bewust zijn dat hij na drie jaren de verjaring moet stuiten door een schriftelijke mededeling, waarbij hij op uitkering aanspraak maakt.

In nog versterkte mate kunnen zich vergelijkbare complicaties voordoen indien een benadeelde krachtens de hem toekomende directe actie (artikel 7:954 BW) verlangt dat de uitkering rechtstreeks aan hem wordt voldaan. In dat geval komt in de constructie van artikel 7:954 BW de rechtsvordering van de verzekerde jegens diens verzekeraar niet langer aan de verzekerde, maar aan de benadeelde toe. Denkbaar is bijvoorbeeld dat de benadeelde met de verzekeraar in overleg treedt, de schaderegeling vervolgens een lange periode in beslag neemt, en de verzekeraar zich na drie jaar op het standpunt stelt dat de rechtsvordering is verjaard. Dit kan de benadeelde voorkomen indien hij door een schriftelijke mededeling aanspraak op uitkering maakt. Indien de benadeelde evenwel in constructief overleg is met de verzekeraar, zal hij er niet spoedig aan denken dat een dergelijke mededeling noodzakelijk is. Indien hij dat echter nalaat dupeert hij niet alleen zichzelf, maar nog meer de verzekerde, die immers mogelijk wel aansprakelijk is, maar zijn dekking verliest. Maar ook in het geval de benadeelde wel tijdig heeft gestuit en de verzekeraar, ondanks de mededeling dat hij de aanspraak afwijst, verder met de benadeelde in onderhandeling treedt, is de benadeelde genoodzaakt om gedurende de verdere onderhandelingen telkens iedere zes maanden opnieuw te stuiten. Niet alleen zet dit deze verdere onderhandelingen onnodig onder druk, maar mocht de benadeelde dit onverhoopt op enig moment nalaten, dan dupeert hij niet alleen zichzelf, maar vooral ook de

verzekerde. Daarbij zij bedacht dat de benadeelde er in dit geval bij langdurige onderhandelingen niet alleen ervoor moet waken dat deze rechtsvordering niet verjaart, maar ook zijn rechtsvordering jegens de aansprakelijke verzekerde (artikel 3:310 BW).

De termijnen die artikel 7:942 BW kent houden er dan ook onvoldoende rekening mee dat de afwikkeling van schadeclaims vaak veel tijd in beslag neemt en daaraan niet zelden langdurige onderhandelingen vooraf gaan. Het voorgestelde aan artikel 7:942 BW toe te voegen vierde lid houdt hiermee rekening door aan iedere onderhandeling tussen de verzekeraar en de tot uitkering gerechtigde of de benadeelde stuitende werking toe te kennen. Dat is ook in overeenstemming met de realiteit dat zolang er nog onderhandelingen worden gevoerd, de verzekeraar er rekening mee zal houden dat zijn wederpartij zijn recht op nakoming voorbehoudt. Zie ook het bijzondere verjaringregime van de Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen (WAM), waar in artikel 10, vijfde lid is bepaald dat de verjaring wordt gestuit door iedere onderhandeling tussen de verzekeraar en de benadeelde. De tweede zin van het toe te voegen vierde lid bepaalt dat een nieuwe verjaringstermijn begint te lopen met de aanvang van de dag, volgende op die waarop de verzekeraar hetzij de aanspraak erkent, hetzij bij aangetekende brief ondubbelzinnig aan de andere partij kennis geeft dat hij de onderhandelingen afbreekt. Zie ook weer artikel 10, vijfde lid, WAM. Indien een verzekeraar er aldus kennis van geeft dat hij de onderhandelingen afbreekt, resteert niet de korte verjaringstermijn van artikel 7:942, derde lid, BW van zes maanden, maar bedraagt de nieuwe termijn ingevolge artikel 3:319, tweede lid, BW weer drie jaren. De termijn van zes maanden mist hier immers toepassing omdat in afwijking van artikel 7:942, tweede lid, BW geen nieuwe verjaringstermijn aanvangt indien de verzekeraar de aanspraak afwijst. Opgemerkt zij nog dat het begrip "onderhandeling" in ruime zin moet worden opgevat, zodat daaronder elke briefwisseling en elke mondelinge bespreking over de mogelijke uitkering moet worden begrepen. Voor verdere uitleg van dit begrip kan inspiratie worden opgedaan bij de interpretatie in de rechtspraak van dit begrip in artikel 10, vijfde lid, WAM, in het bijzonder bij de jurisprudentie van het Benelux-Gerechtshof.

Artikel 7:942, eerste lid, tweede zin, BW bevat nog een bijzondere aanvullende regeling voor verzekeringen tegen aansprakelijkheid. Het bepaalt, kort gezegd, dat de rechtsvordering tegen de verzekeraar nimmer verjaart voordat zes maanden zijn verstreken nadat de vordering waartegen dekking wordt verleend, door de benadeelde is ingesteld. De zin houdt volgens de toelichting "rekening met het feit dat de tegen aansprakelijkheid verzekerde voor het instellen van zijn vordering afhankelijk is van de derde die hem aansprakelijk kan stellen". Zie Kamerstukken II 1985/86, 19 529, nr. 3, p. 20. Deze zin is bij nader inzien overbodig en kan daarom vervallen. De termijn van drie jaren neemt immers ingevolge de eerste zin van dit lid een aanvang op de dag volgende op die waarop de verzekerde met de *opeisbaarheid* van zijn uitkering bekend is geworden. Zolang een benadeelde de verzekerde echter nog niet aansprakelijk heeft gesteld, heeft deze laatste nog slechts een voorwaardelijke, niet-opeisbare vordering op zijn verzekeraar. Zie o.m. Asser-Clausing-Wansink, no. 174. Pas zodra de verzekerde aansprakelijk is gesteld heeft hij een opeisbare vordering op zijn verzekeraar en op dat moment neemt de termijn van drie jaren een aanvang. De aan de verzekerde geboden "extra bescherming" van zes maanden, die echter ook een aanvang neemt nadat de benadeelde de verzekerde aansprakelijk heeft gesteld, valt dan per definitie binnen deze termijn van drie jaren en is dan ook overbodig.

Artikel V

Deze evaluatiebepaling is opgenomen om de ontwikkeling van de deelgeschilprocedure bij te kunnen houden en deze na drie jaar te kunnen evalueren. In de evaluatie zal worden nagegaan of de deelgeschilprocedure daadwerkelijk heeft geleid tot een meer eenvoudige en snellere afhandeling van letsel- en overlijdensschade alsmede of de daarna eventueel nog te voeren bodemprocedures in eerste aanleg sneller zijn verlopen. Daartoe zullen de betreffende uitspraken en de literatuur worden bestudeerd. Naar verwachting zullen de uitspraken op reguliere wijze worden gepubliceerd, waaronder op Rechtspraak.nl. Publicatie is van belang om de rechtsontwikkeling en de rechtseenheid optimaal te stimuleren. Indien de deelgeschilprocedure succesvol is, kan worden overwogen deze procedure ook voor andere zaken dan letsel- en overlijdensschade open te stellen.

De Minister van Justitie,